



**Norra Djurgårdsstadens förskolor 2**

Tjänsteutlåtande  
Dnr: 2016-700-1.2.1.  
Sid 1 (32)  
2017-01-24

Handläggare  
Christel Hammar

Till  
Norra Djurgårdsstadens förskolor  
2

Telefon: 076-1210028

## **Verksamhetsberättelse VB 2016 för Norra Djurgårdsstadens förskolor 2**

**Norra Djurgårdsstadens förskolor 2**

Hårdvallsgatan 16  
11546  
076-1210028

[christel.hammar@stockholm.se](mailto:christel.hammar@stockholm.se)

[stockholm.se](http://stockholm.se)

## Innehållsförteckning

<b>Sammanfattande analys.....</b>	<b>4</b>
Administrativa uppgifter .....	6
Organisations- och ledningsstruktur.....	6
Brukare/Kunder/Klienter.....	8
Chef- och ledarskap.....	8
Medarbetare.....	8
Värdegrund.....	9
<b>Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....</b>	<b>9</b>
1. Ett Stockholm som håller samman.....	9
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	9
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande .....	14
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	15
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	15
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade .....	16
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva .....	17
2.5 Stockholms miljö är giftfri .....	18
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund .....	19
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm .....	20
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	20
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar .....	20
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	22
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika .....	22
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor .....	23
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering .....	24
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention .....	25
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla .....	27
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	28
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning .....	29
<b>Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar .....</b>	<b>30</b>
Särskilda satsningar .....	30

Uppföljning av driftbudget.....	31
Investeringar.....	32
Medel för lokaländamål.....	32
Övrigt .....	32
<b>Synpunkter och klagomål.....</b>	<b>32</b>
<b>Övrigt.....</b>	<b>32</b>

## Sammanfattande analys

NDS 2 är en ny enhet med start 2015. Första förskolan startade februari 2015 och den andra oktober 2015. Vi ser nu fram emot start av vår tredje förskola som enligt planering ska öppna december 2017.

Vi har nu kommit igång på riktigt, vi är fortfarande i nystart men till skillnad från tidigare kan vi nu se en struktur som vuxit fram genom gemensamma insatser. Vi kan nu tydligare se var och på vad vi ska lägga vårt fokus utifrån NDS2:s förutsättningar för att utveckla en verksamhet vi är stolta över.

Vår främsta grundsten är bemötandet. Detta har vi därför lagt stort fokus på sedan start men vi måste fortsätta detta arbete. Vi ser att kvalitén på bemötandet är varierat och därför behöver vi fortsätta med gemensamma pedagogiska diskussioner för att skapa en gemensam värdegrund och ett gemensamt sätt för hur vi på ett likvärdigt sätt bemöter människor. Övergripande tycker vi dock att personalen har ett gott bemötande med få undantag, men att det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningssätt.

Under våren 2016 hade vi IKT nätverk i enheten för att introducera lärplattan i verksamheten. Förskollärarna i enheten hade nätverk där de tog fram en gemensam mall för utvecklingssamtal.

Under 2016 har två förskollärare gått arbetslagsledarutbildning. Som uppdrag har de under hösten drivit enhetens gemensamma nätverk. Här lades det fokus på uppföljning, utvärdering och utveckling. Som komplement till detta nätverk och som förberedelse inför skolplattformen har all personal läst boken "Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan - pedagogisk dokumentation". På APT har vi haft pedagogiska diskussioner kring innehållet. Då detta varit både givande och uppskattat av personalen kommer dessa nätverk att fortgå under 2017.

Enheten deltog för första gången i brukarundersökningen 2016. Ängsklockan hade precis startat upp och endast ett fåtal personer fick behörighet att delta. Vår analys är att det resultat som framkom inte går att bygga vidare på. Nöjdhetsgraden var hög, nästan 100% inom alla områden. Det vi läser ut av detta är dock att vårdnadshavarna i stort var nöjda med uppstarten av förskolan.

Den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI) gjorde vi för första gången i maj 2016 som en testomgång. Innan testomgången introducerade vi all personal i verktyget. Avdelningarna gjorde sedan WKI igen under oktober. När vi följde upp avdelningarna hur de skattat sig kunde vi i ledningsgruppen se att flera skattat sig högre än vad de kanske borde. Vi kommer att utveckla detta vidare och skapa förståelse för hur verktyget ska användas. Ett högt resultat är inte det viktiga. Den nya webbaserade kvalitetsindikatorn har som funktion att hjälpa medarbetarna att granska och utvärdera sin verksamhet kopplat till läroplanens mål.

I Norra Djurgårdsstaden har vi ett gemensamt tema på förskolorna, "Barns möte med naturen och vår närmiljö". Detta tema genomsyrar hela verksamheten, det syns i alla delar av verksamheten. Både i miljön och i aktiviteterna oavsett om det handlar om matematik, språk eller dyl.

Vi lyfter temat vid varje APT genom att alla avdelningar delar med sig kring hur det arbetar med temat. Vi kan se att detta gjort att innehållet i aktiviteterna spridit sig mellan avdelningarna och skapat en röd tråd. Ett exempel är "skogsruta", som handlar om att

återkommande besöka en och samma plats för att se förändringar i naturen.

För att skapa en god och jämlik kvalitet har vi skapat gemensamma tillfällen för pedagogiska diskussioner. Vi ser att vår verksamhet ej har en god och jämlik kvalitet på alla avdelningar. De åtgärder vi vidtagit har gett visst resultat men ej ännu resulterat i den likvärdighet av kvalitet vi önskar. Vi måste fortsätta med att utveckla vårt kvalitetsarbete för mer jämlik kvalitet. Detta arbete tar tid och vi måste tänka långsiktigt. Inför nästa år har ledningsgruppen förtydligat arbetssätten i VP och i den lokala pedagogiska planeringen (LPP).

Ledningsgruppens förväntningar på personalen och avdelningsansvar kommer även att förtydligas. Vi kommer också att i våra nätverk jobba vidare kring detta. Vid behov kommer ledningsgruppen handleda avdelningsvis för att sträva mot en god kvalitet. Vi tror att dessa insatser kommer att leda till en mer jämlik kvalitet. Även införandet av den pedagogiska utvecklingstiden kommer att bidra till jämnare kvalitet över avdelningarna. Vi har uppmärksammat att det har varit svårt för vissa avdelningar att använda sin pedagogiska utvecklingstid på rätt sätt och för andra har det fungerat väldigt bra. Vi måste se över detta och ställa oss frågan -varför och hjälpa alla avdelningar till att skapa förutsättningar och möjlighet att arbeta med sin kvalite.

Avdelningarna arbetar med kultur men enligt brukarna är nöjdhetsgraden låg. Vi behöver bli bättre på att förmedla hur vi jobbar med kultur. För att skapa en röd tråd i enheten måste vi diskutera vad kultur är både inom personalgruppen men även med barnen för att skapa en gemensam bild av vad kultur är. Kulturombuden kommer under 2017 skriva en kulturplan för att utveckla detta vidare.

Personalen har ett medvetet arbetssätt kring sortering och återvinning. Vi ser att detta återspeglas i barnens beteende. Skräpplockardagen, som avdelningarna deltagit i är ett gott exempel för att skapa en förståelse hos barnen kring återvinning, liksom att sortera matavfall är en naturlig del av barnens vardag samt att använda skräp- och naturmaterial i skapande aktiviteter. Denna dag och aktiviteter bidrar till barnens delaktighet i miljöarbetet. Detta arbete kan utvecklas vidare så att skräpmaterialet även används till större del i aktiviteter och i leken.

Det har underlättat att förskolorna är nystartade i arbetet med giftfri förskola. Detta för att allt vi beställer är nya material i enlighet med giftfri förskola. Vi måste ändå vara uppmärksamma på nya riktlinjer då dessa förändras och kan leda till att vi måste hitta andra alternativ för olika lekmaterial, förbrukningsmaterial och livsmedel.

Vi strävar mot en budget i balans genom att göra väl genomtänkta inköp, minska sjukfrånvaron och bokning av vikarier samt hålla fulla barngrupper. Vår budget är inte i balans. Vi har upprättat en åtgärdsplan för att förbättra den. Vi besöker kontinuerligt controller på förvaltningen för att få bättre kunskaper i utvecklingen av vårt budgetarbete. Då vi är en nystartad enhet har vi inte räknat med att ha en budget i balans men att sträva mot att kontinuerligt minska underskottet. Anledningar till underskott beror bland annat på att personalrekrytering och intag av barn inte varit i fas, vi har fortsatt hög sjukfrånvaro även om sjukfrånvaron sjunkit en aning. Vi behöver bli bättre på att hantera vikarieintag. Detta genom att genomgående ha bättre medvetenhet kring barnantal (närvaro/frånvaro). Genom att ha information om barnantal och antal pedagoger kan vi hitta kreativa lösningar som kan genomföras på förskolorna och därmed minska bokningen av vikarier.

Vissa avdelningar har arbetat med barnkonventionen under året, främst kring FN-dagen. Vi

behöver lyfta barnkonventionen ytterligare, både inom personalgruppen och tillsammans med barnen. Vi kommer under 2017, på våra arbetsplatsträffar (APT) ha pedagogiska diskussioner kring barnkonventionen samt lyfta FN-dagen på förskolorna som ett led i att göra barnen medvetna om sina rättigheter.

Resultatet i brukarundersökningen, för hur vårdnadshavarna upplever sina möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten låg på endast 44% på en av förskolorna. Ett sätt att reda ut detta skulle kunna vara att fråga vårdnadshavarna vad delaktighet och inflytande innebär för dem och utifrån det hitta sätt att få vårdnadshavarna att känna inflytande och delaktighet. Genom att mer uttalat arbeta med barnen kring delaktighet och inflytande skulle vårdnadshavarna kunna uppleva större delaktighet och inflytande. Detta utöver de kanaler vi har för att skapa möten med vårdnadshavarna.

Särskilda satsningar vi gjort under året är utomhusmiljön på Fjällklockan. Detta arbete fortskrider under 2017. Flertalet av personalen fortbildas till förskollärare, barnskötare, arbetslagledare, Takk, VFU och facklig utbildning. Genus och normkritisk utbildning påbörjades, med avbröts då personalen i fråga sagt upp sig. Vi kommer inte ha någon som går den utbildningen under 2017.

Vi har lagt fokus på att kontinuerligt besöka controller för att skaffa bättre kunskaper för att påverka vår budget mot en budget i balans. Vi har påbörjat förberedelser inför införandet av skolplattformen genom att kollegialt läst "Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan: Pedagogisk dokumentation" och haft pedagogiska diskussioner kring innehållet.

## Administrativa uppgifter

**Verksamhetens namn:** Norra Djurgårdsstaden 2 (Förskolan Fjällklockan, Förskolan Ängsklockan)

**Chef:** Birgitta Blomkvist **Tel:** 076-1210051

**E-post:** birgitta.blomkvist@stockholm.se

**Adress:** Förskolan Fjällklockan, Hårdvallsgatan 16, 115 46 Stockholm  
Förskolan Ängsklockan, Hårdvallsgatan 19, 115 46 Stockholm

## Organisations- och ledningsstruktur

Norra Djurgårdsstadens förskolor 2 är en kommunal enhet som omfattar två förskolor. Förskolan Fjällklockan och förskolan Ängsklockan. En avdelning på förskolan Ängsklockan är en naturgrupp där stor del av verksamheten bedrivs utomhus. Enheten bedriver förskoleverksamhet för barn i åldrarna 1-5 år. Båda förskolorna startades under 2015

**Ledningsstruktur:** Förskolechef, Biträdande förskolechef, Administratör. Samtliga i ledningsgruppen har förskolläraryt utbildning.

**Interna möten:** APT, avdelningskonferens, veckomöte, nätverk

**Arbetsgrupper:** Fjällklockan: 4 avdelningar (Fjällbräcken, Fjällspiran, Fjällsippan, Fjällvivan) Ängsklockan: 4 avdelningar (Lodjuren, Björnarna samt Vargarna och Naturgrupp)

**Resursanvändning:** Förskollärare och barnskötare på avdelningarna med uppdrag utifrån

utbildning och våra styrdokument. Gemensam ledningsgrupp i nystart med en strävan mot att skapa en röd tråd i enheten där det systematiska kvalitetsarbetet kommer att ligga i fokus 2016. Gemensam kock för båda förskolorna i enheten. Under 2016 har två förskollärare gått arbetslagsledarutbildning. De har under hösten haft nätverksgrupper i enheten.

**WKI** - Den web-baserade kvalitetsindikatorn gjorde vi för första gången i maj 2016 som en testomgång. Innan testomgången introducerade vi all personal i verktyget. Avdelningarna gjorde sedan WKI igen under oktober. När vi följde upp avdelningarna hur de skattat sig kunde vi i ledningsgruppen se att flera skattat sig högre än vad de kanske borde. Vi kommer att utveckla detta vidare och skapa förståelse för hur verktyget ska användas. Ett högt resultat är inte det viktiga. Det viktiga är att vi ser en utveckling.

**Lokaler:** Fjällklockan - nybyggda lokaler i två våningar. Fristående byggnad. Ängsklockan - nybyggda lokaler i ett plan. I flerfamiljshus. En av fyra avdelningar ligger enskilt i samma byggnad, i en affärslokal.

**Samverkan:** Fjällklockan och Ängsklockan samverkar genom APT och nätverk med strävan mot att båda förskolorna ska vara lika attraktiva för våra brukare och medarbetare. Köket samverkar mellan förskolorna.

Vi ska tillsammans med vårdnadshavarna skapa de bästa möjliga förutsättningar i mötet av barnets två världar. I den dagliga kontakten arbetar vi för att varje vårdnadshavare ska känna sig välkommen att framföra sina idéer, synpunkter och förslag i öppen dialog. Samverkan sker främst i den dagliga kontakten, inskolning, förskolerådet, föräldramöten och utvecklingssamtal, nyhetsbrev från avdelningarna samt månadsbrev från förskolechef.

**Material:** Vi har ett gemensamt klimatsmart tankesätt vid inköp av material.

#### **Informations och kommunikationsteknik:**

Vi kommunicerar och informerar våra vårdnadshavare genom olika information- och kommunikationskanaler som:

- Dagliga mötet med vårdnadshavare/föräldrar
- Månadsbrev mailas till föräldrar från förskolechef.
- Nyhetsbrev mailas veckovis från avdelningarna kring den pedagogiska verksamheten.
- Anslagstavla i entré där information som gäller hela förskolan finns.
- Förskoleråd två gånger per termin.
- Föräldramöte en gång per termin.
- Utvecklingssamtal

Förskolorna har köpt in lärplattor. Vi har tillsammans utvecklat hur vi ska använda dem i nätverksgrupper under våren 2016.

Varje avdelning har en bärbar dator. I gemensamt kontor finns en stationär dator att tillgå.

Avdelningarna har mobiltelefoner (Iphones) som också används som kamera för att dokumentera verksamheten.

Gemensam bärbar projektor finns.

Vi såg nya utmaningar och möjligheter att utveckla vårt arbete med IKT när vi skulle gå in i skolplattformen under året, men då detta projekt stannat upp pga. ny upphandling fortsätter vi med att utveckla vårt arbete med IKT och ser fram emot när vi i ett senare skede kommer

igång med skolplattformen.

## **Brukare/Kunder/Klienter**

Vi utvecklar vår verksamhet utifrån förskolans styrdokument och ett professionellt bemötande. Brukarna ska känna sig sedda och lyssnade på och känna att vi bemöter dem utifrån behov. Genom vårt förhållningssätt vill vi skapa och förstärka vår kultur där brukarna är i centrum. Brukarna är välkomna att lämna synpunkter eller klagomål till ansvarig personal eller förskolechef.

I och med nystarten av enhetens förskolor har vi fokuserat på att utforma en gemensam värdegrund. Detta har vi gjort återkommande på APT genom gemensamma diskussioner utifrån olika frågeställningar. Bemötande är en viktig del i våra värdegrundsdiskussioner. Detta är ett pågående arbete som vi kommer att fortsätta med under 2016.

I enhetens förskolor vill vi att barnen känner sig välkomna och respekterade oavsett vem man är. Vi tror på barns kompetens och ser dem som individer som har rätt att få uttrycka sina åsikter, tankar och känslor samt respekteras och lyssnas på. Hos oss ser vi alla barn som allas barn, där vårt mål är att de ska känna sig trygga med all personal i huset. Detta gör vi genom att i det dagliga mötet förmedla vårt förhållningssätt och arbetssätt i kommunikation med våra brukare. Andra kommunikationsvägar är inskolningen, föräldramöten, förskoleråd, utvecklingsamtal, nyhetsbrev från avdelningarna, månadsbrev från förskolechef samt mail och telefonkommunikation.

Vår målsättning är att ha en rak och öppen dialog med våra brukare för att i samverkan kunna skapa bästa möjliga verksamhet för varje barn. För att nå ut till våra brukare erbjuder vi flertalet kommunikationsvägar.

Förskolerådet två gånger per termin öppnar för att ta reda på brukarnas synpunkter och klagomål samt förbättringsförslag. Det går också bra att direkt vända sig till pedagogerna och ledningsgruppen.

2016 deltog enheten för första gången i brukarundersökningen.

## **Chef- och ledarskap**

Ett ledarskap som alltid utgår från ett värdegrundat arbetssätt. En närvarande chef som informerar och ger förutsättningar genom att lyssna, stötta och utveckla verksamheten i ständig dialog med medarbetarna. En aktiv ledningsgrupp med fokus på uppdraget samt ett öppet klimat som skapar en positiv anda för utveckling och lärande. Målen är kopplade till våra styrmedel, så som läroplan, skollag och budget.

Mål o styrmedel tas upp vid mötestillfällen så som APT, avdelningskonferenser och utvecklingsdagar.

I den dagliga dialogen med medarbetarna om utveckling o lärande blir det ett reflekterande som gynnar utvecklingen och lärandet. Ledarskapets verktyg som medarbetarsamtal, medarbetarenkäter o brukarenkäter är också redskap för utveckling.

## **Medarbetare**

Vi säkerställer medarbetarnas kompetensutveckling utifrån vårt uppdrag och brukarnas



förväntan genom att i samtal med brukarna ta del av deras förväntningar på verksamheten.

Genom VPoch medarbetarsamtal följer vi upp att alla får den fortbildning som krävs för att kunna bedriva verksamheten utifrån uppdraget. För att ta vara på engagenanget hos medarbetarna uppmuntras de till fortbildning. Fokus kommer att ligga IKT och naturvetenskap.

För att stötta medarbetare och arbetslag vill vi skapa ett klimat där diskussioner om verksamhetens utveckling ligger i fokus. Detta sker vid olika former av möten. Genom en närvarande ledningsgrupp som ser verksamhetens dagliga arbete skapar vi förutsättningar för en öppen dialog.

Vi har inga resultat från medarbetarundersökning då vi startade 2015.

## Värdegrund

Då vi är en nystartad enhet har vi lagt fokus på värdegrund och värdegrundsfrågor. Vi har haft fast punkt på APT där vi tillsammans diskuterat värdegrund ur olika perspektiv.

Vi utformar tillsammans en värdegrundad verksamhet utifrån de gemensamma diskussionerna.

Vi har diskuterat utifrån diskrimineringsgrunderna och hur vi bemöter våra kunder i det dagliga mötet och i andra mötesformer som uppstår men även mötet med kollegor och andra besökare på förskolan.

I det dagliga mötet är det i första skedet mycket viktigt för oss att alla hälsar på varandra oavsett om det är kollegor, vårdnadshavare, barn eller andra besökare på förskolan. Detta är en viktig grund för oss i Norra Djurgårdsstaden 2. Detta gör vi för att skapa goda relationer och ett öppet klimat där vi tillsammans skapar bästa möjliga förutsättningar för att alla ska känna sig sedda, hörda och respekterade.

## Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål





KF:s inriktningsmål:













### 1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

#### 1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %				100 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	34,8 %	0 %	35 %		35 %	40 %	VB 2016
<b>Analys</b>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Vi anser att vi är på målet.							
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	0 %	0 %	0 %		1 %	Öka	2016
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %				33 %	0 %	2016
  Andel nöjda föräldrar	85 %				80 %	85 %	2016
  Antal barn per grupp	15 barn/avd.				16	16	VB 2016
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,22 st				4,9	4,9	VB 2016
<b>Analys</b>							
Vi är väldigt nära vårt årsmål, vilket vi är nöjda med.							
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7				3	3,8	2016

Nämndmål:

**Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper**

— Ingen

**Beskrivning**

Arbetet med språkutveckling, matematik och naturvetenskap är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, liksom att de pedagogiska miljöerna, såväl ute som inne, utvecklas. Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Förskolegårdarna ska stimulera till lek och lärande.

**Förväntat resultat**

Att alla barn utvecklas utifrån sina förmågor och kunskaper mäts i förskoleundersökningen med index för området utveckling och lärande samt i stadens kvalitetsindikator genom personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling".

Enhetsmål:

Alla barn utvecklar sina matematiska förmågor och kunskaper i förskolan

 Uppfylls helt

### Förväntat resultat

Se barns glädje, intresse och förståelse för matematikens grunder och möjligheter genom att matematiken kontinuerligt genomsyrar och lyfts i barnens vardag på ett lustfyllt sätt.

### Analys

Vår analys är att matematiken genomsyrar verksamheten. Vi upplever att det finns en stor medvetenhet hos personalen på många avdelningar. Man leker te.x med jämförelse, sortering och kategorisering på ett lekfullt sätt. Genom att spänna upp ett stort papper på golvet där konturer från olika föremål finns ritade, dessa bildar olika mönster, får barnen fritt undersöka och på eget initiativ placera föremålen enligt mönstret. Vår analys är att personalens medvetenhet förverkligar barnens möjligheter att genom leken utmanas i matematiska lärandetillfällen.

I WKI har personalen skattat sig med ett genomsnitt på 3,9. I brukarundersökningen har vi en spridning på 65-100%. Vår analys är att den stora spridningen beror på en ojämn kvalitet på avdelningarna.

Enhetsmål:

Alla barn utvecklar sina naturvetenskapliga förmågor och kunskaper i förskolan

 Uppfylls helt

### Förväntat resultat

Se barns glädje och intresse för naturvetenskap genom att naturvetenskap kontinuerligt genomsyrar och lyfts i barnens vardag på ett lustfyllt sätt.

### Analys

Vår analys är att naturvetenskap kontinuerligt genomsyrar och lyfts i barnens vardag på ett lustfyllt sätt.

Vårt övergripande tema "Barns möte med naturen och vår närmiljö i Norra Djurgårdsstaden" har gjort att arbetet med naturvetenskap är tydligt i verksamheten i form av aktiviteter tillsammans med barnen, miljöerna på förskolorna och i nulägesrapporterna(veckobreven). Exempel på aktiviteter är att avdelningarna kontinuerligt arbetat med experiment, utflykter i närmiljön och att samla naturmaterial till både lek och skapande. Vi lyfter temat vid varje APT genom att alla avdelningar delar med sig kring hur det arbetar med temat. Vi kan se att detta gjort att innehållet i aktiviteterna spridit sig mellan avdelningarna och skapat en röd tråd. Ett exempel är "skogsruta", som handlar om att återkommande besöka en och samma plats för att se förändringar i naturen.

I WKI har personalen skattat sig med ett snitt på 4 och i brukarundersökningen är spridningen

på 90-100%. Vår analys är att vårt gemensamma tema bidrar till hög nöjdhetsgrad då naturvetenskap ligger i fokus.

#### Enhetsmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga och kommunikativa förmågor och kunskaper i förskolan

Uppfylls helt

#### Förväntat resultat

Se barns glädje och intresse för språk och kommunikation genom att språkutveckling kontinuerligt genomsyrar och lyfts i barnens vardag på ett lustfyllt sätt.

#### Analys

Vår analys är att språk och kommunikation genomsyrar och lyfts i barnens vardag på ett lustfyllt sätt. Detta genom att personalen läser tillsammans med barnen varje dag samt regelbundet besöker olika bibliotek i närområdet. På avdelningar för äldre barn använder man sig av samlingsassistenter. Barnen leder själva samlingen. Vilket bland annat innebär att de uppmuntras att prata inför hela gruppen. I samlingen och i andra samtalstillfällen arbetar personalen medvetet med att utveckla barnens förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv.

Våra kultur och läsombud har under året inte kunnat delta fullt ut på möten samt att kultur och läsombud slutat. Vår analys är att kultur och läsombuden inte spridit sina kunskaper i den omfattning vi önskat.

I WKI har personalen lagt sig på ett snitt på 4,0. I brukarundersökningen ligger variationen i nöjdhetsgraden på 75-100%

#### Nämndmål:

#### **Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor**

Ingen

#### Beskrivning

Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bidra till att utveckla det framtida samhället. Barn i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

#### Förväntat resultat

Alla barns lika möjligheter i förskolan mäts i förskoleundersökningen med indikatorn andel nöjda föräldrar samt med index för området normer, värden samt barns inflytande. Antal barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd minskar.

**Enhetsmål:**

Barnen bemöts utifrån alla människors lika värde

 Uppfylls helt

**Förväntat resultat**

Alla ska känna sig välkomna oavsett vem man är.

**Analys**

Vi vill att alla ska känna sig välkomna oavsett vem man är. Vårt planerade arbetssätt var och är att bemöta alla människor trevligt och respektfullt. Vår analys är att vi behöver arbeta vidare med bemötandet och en gemensam värdegrund utifrån barnkonventionen, vår likabehandlingsplan och läroplanen. Vi ser att kvalitén på bemötandet är varierat och därför behöver vi fortsätta med gemensamma pedagogiska diskussioner för att skapa en gemensam värdegrund och ett gemensamt sätt för hur vi på ett likvärdigt sätt bemöter människor. Övergripande tycker vi dock att personalen har ett gott bemötande med få undantag men att det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningssätt.

Vi vet att kvalitén är ojämn då vi i ledningsgruppen ser och hör personal i olika situationer av bemötande samt att både vårdnadshavare och personal påpekar specifika situationer i personalens bemötande som vi, både ledningsgrupp och personal inte accepterar.

**Enhetsmål:**

Barnens verksamhet har god och jämlik kvalitet

 Uppfylls delvis

**Förväntat resultat**

Verksamheten ska ha en likvärdig och god kvalitet oavsett förskola eller hemvist.

**Analys**

För att skapa en god och jämlik kvalitet har vi skapat gemensamma tillfällen för pedagogiska diskussioner. Genom ett öppet klimat har pedagogerna delat med sig av nya idéer och erfarenheter. Gemensamt års tema, arbetsplatsträffar, nätverk, utbildningsdagar och planeringsdagar har öppnat för likvärdighet.

Under våren 2016 utformade förskollärarna en gemensam mall för utvecklingssamtal för att öka likvärdigheten i enheten.

Vår analys är att vår verksamhet ej har en god och jämlik kvalitet på alla avdelningar. Ovan nämnda åtgärder har utvecklat verksamheten men ej resulterat i den likvärdighet av kvalitet vi önskar. Vi måste fortsätta med att utveckla vårt kvalitetsarbete för mer jämlik kvalitet. Detta arbete tar tid och vi måste tänka långsiktigt. Inför nästa år har ledningsgruppen förtydligat arbetssätten i VP och i den lokala pedagogiska planeringen (LPP) för att skapa likvärdighet. Ledningsgruppens förväntningar på personalen och avdelningsansvar kommer att förtydligas.

Fokus kommer även att ligga på den pedagogiska utvecklingstiden. Vissa av avdelningarna upplever svårigheter att genomföra sin planering på den schemalagda tiden. Detta måste vi se över så att alla har lika möjlighet att skapa och höja kvaliteten.

Vid behov kommer ledningsgruppen handleda avdelningsvis för att sträva mot en god kvalitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

— Ingen

Nämndmål:

**Tillgången till kulturaktiviteter är god.**

— Ingen

### Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande. Samverkan med lokala aktörer.

### Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Enhetsmål:

Barnen erbjuds kulturaktiviteter i vår närmiljö

● Uppfylls helt


### Förväntat resultat

Barnen får uppleva och känna glädje och delaktighet av kulturen i vår närmiljö.

### Analys

Vårt arbetssätt har varit att medvetandegöra barnen i vårt kulturutbud. Ta tillvara på kulturaktiviteter i förskolans närmiljö tex. bibliotek, museer och parker. Vi tipsar varandra om utflyktsmål och synliggör kulturaktiviteter på förskolan som tex. musik, dans och böcker.

I brukarundersökningen kring kulturutbud var nöjdhetsgradens spridning på 29-70% vilket tyder på att brukarna är missnöjda med hur vi erbjuder kultur. När personal och ledningsgrupp analyserat tillsammans varför nöjdhetsgraden är låg kom vi fram till att avdelningarna arbetar med kultur. För att visa detta måste personalen diskutera vad kultur är både inom personalgruppen men även med barnen för att skapa en gemensam bild av vad kultur är. Vi behöver även bli bättre på att kommunicera hur vi jobbar med kultur till vårdnadshavarna. Kulturombuden kommer under 2017 skriva en kulturplan för att utveckla detta vidare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utflykter	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p><b>Analys</b></p> <p>Vår bedömning är att avdelningarna fortsatt tar vara på vår närmiljö genom dagliga utflykter. Utflykter och upptäckande i naturen och närmiljön är nu en inkluderad aktivitet som kontinuerligt och naturligt utförs på alla avdelningar. Vår analys är att vi på vissa avdelningar måste jobba vidare med grundrutiner och arbetssätt kring hur vi gör vid utflykter för att säkerställa utflykt som en aktivitet men även för att höja kvalitén på utflykternas innehåll.</p>			

KF:s inriktningsmål:

## 2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 2.1 Energianvändningen är hållbar

— Ingen

Nämndmål:

### Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt


— Ingen

#### Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom energibesparingsåtgärder i sina egna verksamheter. Verksamheterna följer stadens miljöprogram.

#### Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31	

Enhetsmål:

Enheten arbetar medvetet med energibesparing.

 Uppfylls helt

#### Förväntat resultat

Medveten energianvändning.

#### Analys

Personalen har varit goda förebilder för barnen genom att involvera barnen i hur och varför vi släcker lampor, sorterar sopor och tar så mycket mat som man äter upp för att undvika onödigt svinn.

Vår analys är att detta arbetssätt varit fungerande då ovan nämnda aktiviteter genomförts på avdelningarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

— Ingen

Nämndmål:

### **Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara**

— Ingen

#### **Beskrivning**

Transporter och framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är väsentligt för en minskad miljöpåverkan och avgörande för nya bostadsområdets funktion. Verksamheterna följer nämndens policy för resor i tjänsten. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

#### **Förväntat resultat**

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Nämnden bidrar till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Enhetsmål:

Enhetens leveranser är miljömässigt hållbara

● Uppfylls helt

#### **Förväntat resultat**

Färre leveranser.

#### **Analys**

Personalens arbetssätt har varit att medvetet göra gemensamma beställningar istället för många små för att få färre leveranser.

Vår analys är att detta fungerat till viss del men att det gemensamma beställningssystemet i Agresso skapat svårigheter att minska antalet leveranser.

Enhetsmål:

Enhetens utflykter är miljömässigt hållbara

● Uppfylls helt

#### **Förväntat resultat**

Fler utflykter som är miljömässigt hållbara.

#### **Analys**

Personalens arbetssätt har varit att prioritera utflykter i vår direkta närmiljö för mindre miljöpåverkan. Personal och barn promenerar till våra utflyktsmål och åker vid behov



kollektivt. Mattransport med elcykel vid utflykter.

Vår analys är att personalen utökat antal utflykter och att dessa sker främst i vår direkta närmiljö för mindre miljöpåverkan. Trots fler utflykter blir miljöpåverkan inte större.

Elcykeln har inte används som tänkt då den är mycket tung och svårhanterad. Vi har hittat andra lösningar på mattransport. En kärra som vi drar maten med och att utflyktsgruppen hämtar sin mat innan de ger sig iväg för dagen. Maten fraktar de i dramat och ryggsäckar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

— Ingen

Nämndmål:

### **Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen**

— Ingen

#### **Beskrivning**

Verksamheterna återbrukar och hushåller med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

#### **Förväntat resultat**

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom möjligheter till stadsodling. Minskat matsvinn.

Enhetsmål:

Enheten minskar uppkomsten av avfall och återvinner

● Uppfylls helt

#### **Förväntat resultat**

Material sorteras och återvinns.

Minskat matsvinn.

Minskad pappersförbrukning.

#### **Analys**


Personalens arbetssätt är att vara goda förebilder för barnen genom att involvera barnen i hur och varför vi sorterar och återvinner samt tar hand om vårt matavfall. Vi använder oss av skräpplockardagen, naturmaterial i verksamheten. Vi försöker minska pappersförbrukningen genom att medvetandegöra barnen.

Ledningsgruppen ser att det finns en medvetenhet hos personalen kring sortering och återvinning och att detta återspeglas i barnens beteende. Skräpplockardagen, som avdelningarna deltagit i är ett gott exempel för att skapa en förståelse hos barnen kring återvinning. Denna dag bidrar till glädjen att under året fortsätta miljöarbetet.

Barnen har sorterat matavfallet i kärl för att den sedan ska hamna i vår matkvarn. Denna sortering ser barnen som en naturlig del av måltiden.

Personal och barn använder naturmaterial i verksamheten vår analys är att detta arbete kan utvecklas vidare så att skräpmaterialet används till större del i aktiviteter och i leken. Skräpmaterial har avdelningarna främst använt som sortering vid återvinning och till viss del som skapande material.





Avdelningarna arbetar till viss del för att minska papperssvinnet men detta behöver ses över vidare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Skräpplockardagen	2016-04-01	2016-05-31	
<b>Analys</b> Enheten deltog i skräpplockardagen. Vår analys är att denna aktivitet var lyckad och uppskattades av barnen och personalen. Några avdelningar samlade skräp och istället för att bara stoppa skräpet i påsen gick de till återvinningsstationen och sorterade skräpet efter material. Barnen tog detta vidare ett steg för att de redan sorterar till vardags på sina avdelningar. Vi ser att vårt miljöarbete ger resultat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 2.5 Stockholms miljö är giftfri

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %				100 %	50 %	2016
  Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	44,27				49,12 %	35 %	2016
<b>Analys</b> Vår analys är att vi behöver öka andelen ekologiska inköp. Men vi har ökat andelen under 2016.							

Nämndmål:

## Nämndens verksamheter är giftfria

— Ingen

### Beskrivning

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas. Arbete med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs.

**Förväntat resultat**

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

**Enhetsmål:**

Enhetens förskolor är giftfria



Uppfylls helt

**Förväntat resultat**

På sikt, en giftfri förskola.

Ökad andel ekologiska och KRAV livsmedel.

**Analys**

Vårt arbetssätt har varit att arbeta för "Grön flagg" Vid beställningar av mat och material har vi en giftfri förskola i åtanke. Vi beställer medvetet ekologiska och KRAV livsmedel. Miljöombuden håller oss kontinuerligt informerade om kemikaliesmart tankesätt.

Vi fortsätter att arbeta med våra "grön flagg" fokusområden. Det har underlättat att förskolorna är nya i arbetet med giftfri förskola. Detta för att allt vi beställer är nya material i enlighet med giftfri förskola. Vår utmaning är att fortsätta att introducera all nyrekryterad personal i detta arbetssätt. Vi behöver fundera på hur vi ska introducera personalen till den web-baserade utbildningen från kemikaliecentrum för att inhämta kunskaper i ämnet och att personal som gjort utbildningen håller sig uppdaterade. Våra miljöombud kommer fortsatt att ha en viktig roll i detta.

Vi måste vara uppmärksamma på nya riktlinjer då dessa förändras och kan leda till att vi måste hitta andra alternativ för olika lekmaterial, förbrukningsmaterial och livsmedel. Vi har trots nystart fått plocka undan visst material som bollar med mjuk plast. Visst material som köpts in för vår innemiljö har flyttats ut för att materialet har mindre påverkan i utemiljön. Visst material har de äldre barnen fått istället för de yngre då de yngre stoppar materialet i munnen. Vi har även bytt ut visst förbrukningsmaterial som tex. plasthandskar till mer fördelaktigt material. Köket har ett medvetet sätt att arbeta kring giftfri förskola. Andelen ekologisk och KRAV livsmedel ökar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

**2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund**

— Ingen

Nämndmål:

**Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder**

— Ingen

## Beskrivning

I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras.

## Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö

Enhetsmål:

Förskolans val av material är klimatsmart

 Uppfylls helt

## Förväntat resultat

Vi är en klimatsmart förskola.

## Analys


Vi har gjort medvetna, klimatsmarta val vid inköp av material till inomhusmiljön. Vi måste hålla oss uppdaterade för nya riktlinjer kring klimatsmart tänk.



KF:s inriktningsmål:

### 3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

#### 3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0				1 st	10 000 st	2016
<b>Analys</b> Då vi var i nystart valde vi att inte ha några feriearbetare. Under 2017 planerar vi att ta emot feriearbetare.							


KF:s mål för verksamhetsområdet:

#### 3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Ingen

Nämndmål:

**Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för våra invånare**

 Ingen

## Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

## Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter, bra resultat för nämnden och goda effekter för våra invånare.

### Enhetsmål:

Enheten är nystartad med en budget i balans.

◆ Uppfylls delvis

## Förväntat resultat

Vi har en budget i balans.

## Analys

Vi strävar mot en budget i balans genom att göra väl genomtänkta inköp, minska sjukfrånvaro och användningen av vikarier och hålla fulla barngrupper.

Vår budget är ej i balans. Vi har upprättat en åtgärdsplan för att förbättra detta. De ovan nämnda, är de främsta åtgärderna för att uppnå en budget i balans. Vi måste fortsätta detta arbete. Vi besöker kontinuerligt controller på förvaltningen för att få bättre kunskaper i utvecklingen av vårt budgetarbete.

Då vi är en nystartad enhet har vi ej räknat med att ha en budget i balans men att stäva mot att kontinuerligt minska underskottet.

Under året har vi utökat barngrupperna då vi rekryterat personal till alla avdelningarna. Personal och barnantal har inte varit i fas av olika anledningar. En av förskolornas alla avdelningar startade upp under 2016 samt att övriga avdelningar ej hade fulltalig personal förrän under slutet av första kvartalet 2016.

Vi har fortsatt högre sjukfrånvaro än önskat även om sjukfrånvaron sjunkit en aning. Att den sjunkit beror bla. på att personal med hög sjukfrånvaro slutat. Vår analys är att vi måste utveckla vårt förebyggande friskvårdsarbete. Enheten planerar att utveckla detta vidare tillsammans med våra hälsopedagoger som ska påbörja sitt arbete under 2017. Vi har tidigare inte haft hälsopedagoger på enheten.

Vi behöver bli bättre på att hantera vikarieintag. Detta genom att genomgående ha bättre medvetenhet kring barnantal (närvaro/frånvaro). Detta kan vi få genom att se till att vårdnadshavarna bättre informerar när dera barn ska vara frånvarande/närvarande och kontaktar förskolan i god tid så att vikarier inte bokas in i onödan. Genom att ha information om barnantal och antal pedagoger kan vi hitta kreativa lösningar som kan genomföras på förskolorna och därmed minska bokningen av vikarier.

Våra inköp av material minskar men vi behöver fortsatt göra medvetna genomtänkta inköp. Vi måste fundera på hur vi kan hitta mer reurseffektiva inköp och planera in mer långsiktigt när det handlar om inköp för större kostnader. Förbrukningsmaterial ock lekmaterial måste få

göras för att kunna utveckla avdelningarnas arbete utifrån barnens intressen, men även här måste alla i personalen tänka igenom inköpen.

KF:s inriktningsmål:

#### **4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm**

KF:s mål för verksamhetsområdet:

##### **4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika**

— Ingen

Nämndmål:

##### **Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov**

— Ingen

#### **Beskrivning**

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv genomsyrar verksamheten. Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet.

#### **Förväntat resultat**

Statistiskt underlag och forskning visar att resurser fördelas lika.

Enhetsmål:

Enheten rekryterar personal utifrån ett jämställdhetsperspektiv

● Uppfylls helt

#### **Förväntat resultat**

Vi ser alla människors lika värde

#### **Analys**





Vi anställer efter kompetens med vår likabehandlingsplan i ryggen. Vi har personal i varierade åldrar, ursprung och kön. Den varierade personalsammansättningen skapar styrka och mångfald i verksamheten.

Vår analys är att vi långsiktigt kan bidra till att barnen får förståelse för människors likheter och olikheter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro ♀	6,9 %				7 %	tas fram av nämnden	VB 2016
  Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	2,1 %				2,5 %	tas fram av nämnden	VB 2016

Nämndmål:

### Nämnden är en bra arbetsgivare


— Ingen

#### Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

#### Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad, delaktig och inte utsätts för diskriminering. Sjukfrånvaron minskar och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2016-01-01	2016-12-31	

Enhetsmål:

Norra Djurgårdsstaden 2 är en bra arbetsgivare.

 Uppfylls helt

#### Förväntat resultat

Personalen har relevant utbildning och är motiverad och delaktig. Ett trivsamt klimat där arbetsglädjen syns tydligt. Sjukfrånvaron minskar. Personalen är medvetna om sitt eget ansvar, rättigheter och skyldigheter.

## Analys

Ledningsgruppen har strävat efter att rekrytera professionell och kompetent personal och erbjuder kompetensutveckling. Vi vill erbjuda ett trivsamt arbetsklimat där glädjen för arbetet syns.

Vi har haft svårigheter att rekrytera professionell och kompetent personal. I och med nystart har vi rekryterat mycket personal men det har varit få ansökningar.

Vid intervjuer har arbetssökande uttryckt att de känner av ett trivsamt arbetsklimat och därför valt oss som deras arbetsgivare. Vår analys är att det är viktigt att detta hålls levande och utvecklas för framtida rekryteringar samt att behålla befintlig kompetent personal.

Vi erbjuder kompetensutveckling. Just nu går personal förskolläraryt utbildning, barnskötarutbildning, fackliga utbildningar, VFU och Takk. Vår analys är att detta kommer att gynna oss i längden då vi får mer kompetent personal. Genom att erbjuda kompetensutbildning blir vi en mer attraktiv arbetsgivare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

— Ingen

Nämndmål:

**Verksamheterna är fria från diskriminering.**

— Ingen

## Beskrivning

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla, och verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

## Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Enhetsmål:

Enheten är fri från diskriminering

● Uppfylls helt

## Förväntat resultat

Ett gott och respektfullt bemötande mellan barn, vårdnadshavare och personal. Nolltolerans vid diskriminering.

## Analys

I enheten arbetar vi för ett trevligt bemötande. Vi hälsar alltid på varandra, har ett öppet



klimat där man ger och tar positiv och konstruktiv kritik på ett professionellt sätt. Vi har nolltolerans vid diskriminering. Detta gäller alla människor vi möter.

Vår analys är att personalen i stort har ett gott bemötande men att vi fortsatt måste arbeta vidare för en gemensam värdegrund och ett gemensamt förhållningssätt i bemötandet. Det är viktigt att all personal är delaktiga i detta och att upplevelsen av vårt bemötande är likvärdigt på alla avdelningar.

Vi har nolltolerans vid diskriminering. Vår analys är att vårt arbetssätt och medvetenhet kring att ingen ska bli diskriminerad lett till att inga fall av diskriminering uppkommit.

Vår likabehandlingsplan som upprättades under året har reviderats tillsammans med personalen. Vår analys är att personalens delaktighet i likabehandlingsplanens utformning kommer att gynna vår verksamhet då den blir ett allt mer levande dokument som används tillsammans med barnen i verksamheten. Vi ser i aktiviteterna med barnen och i avdelningarnas utvärdering av årets verksamhet att avdelningarna arbetar med frågor kring diskriminering. Vi kommer fortsatt att jobba vidare med likabehandlingsplanen både i personalgruppen och tillsammans med barnen. Vi kommer även att lyfta barnkonventionen för att göra barnen och personalen mer medvetna om barns rättigheter.

Att ge konstruktiv kritik är inte alltid lätt och vi upplever att personalen måste bli bättre på att uttrycka till kollegor vad de tycker. Framförallt att alltid vända sig till personen i fråga. Vår analys är att vi i våra diskussioner under året kring värdegrundsarbetet har blivit bättre på detta men att detta arbete måste fortgå.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

#### 4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

— Ingen

Nämndmål:

#### **Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras**

— Ingen

#### **Beskrivning**

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

#### **Förväntat resultat**

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Enhetsmål:

Enheten har barnens bästa i fokus

Uppfylls helt

### Förväntat resultat

Alltid sätter barnens bästa i fokus utifrån omsorg, lek och lärande.

### Analys

Planera, reflektera och utvärdera verksamheten utifrån barnens bästa. Vi erbjuder en verksamhet där omsorg, lek och lärande bildar en helhet.

Barnens bästa i fokus är ett måste. Vi ser att personalen har ett barnfokus där barnens intressen kommer i första hand. Vi ser att den mest professionella och kompetenta personalen som brinner för sitt yrke alltid har barnens bästa i fokus. Hos personal med viss okunskap i yrket ser vi ibland vissa brister kring barns bästa i fokus. Här måste personalen bli bättre på att ge varandra konstruktiv kritik och ifrågasätta i en öppen dialog.

Personalen är införstådda med sitt grunduppdrag men ledningsgruppen ser ett behov av tydligare ramar där avdelningsansvaret är mer uttalat. Anledningen till att vi ser detta behov beror på den varierade kvalitén på avdelningarna. Genom att alla i personalen har ett gemensamt sätt att planera, reflektera och utvärdera verksamheten bedömer vi att vi tillsammans kommer öka likvärdigheten av kvalitén. Under hösten har ledningsgruppen tillsammans med arbetslagsledarna planerat in fortsatta nätverksträffar där förståelse och arbetssätt kring verksamhetens "röda tråd" kommer att förtydligas.

Nämndmål:

### Förskola, skola och socialtjänst samverkar

Ingen

### Beskrivning

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande. En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Olika typer av föräldrastödsprogram liksom familjebehandling ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

### Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Enhetsmål:

Enheten samverkar med socialtjänsten kring barns rättigheter.

 Uppfylls helt

### Förväntat resultat

En fungerande samverkan mellan förskola och socialtjänst kring barns rättigheter tillgodoses.

### Analys

Vårt arbetssätt har varit att medvetandegöra alla anställda kring anmälningsplikt och att göra barnen medvetna om sina rättigheter enligt barnkonventionen.

Vår analys är att alla är medvetna om sin anmälningsplikt. Vissa avdelningar har arbetat med barnkonventionen under året, främst kring FN-dagen. Vi behöver lyfta barnkonventionen ytterligare, både inom personalgruppen och tillsammans med barnen. Vi kommer under 2017, på våra arbetsplatsträffar (APT) ha pedagogiska diskussioner kring barnkonventionen samt lyfta FN-dagen på förskolorna som ett led i att göra barnen medvetna om sina rättigheter.

Vi har under året inte haft någon samverkan med socialtjänsten, då behovet ej har funnits.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Ingen

Nämndmål:

### Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande



Ingen

### Beskrivning

Verksamheterna och utomhusmiljön är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och medborgarförslag tas väl omhand.

### Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna och i utomhusmiljön är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
 Medarbetarna ska kompetensutvecklas i att skriva enkelt och lättläst	2016-01-01	2016-12-31	

**Enhetsmål:**

Enheten har tydliga grundstrukturer och ett gott, informativt och positivt bemötande.

◆ Uppfylls delvis

**Förväntat resultat**

Tydliga ramar där information och bemötande bildar en genomtänkt grundstruktur.

**Analys**

Genom våran gemensamma, förankrade värdegrund alltid ha ett gott bemötande. Arbeta utifrån en tydlig grundstruktur.




Vi har utformat grundstrukturer som vi under året jobbat för att implementera. Grundstrukturerna behöver fortsatt integreras i verksamheten så att all personal känner sig införstådda. Vår analys är att vi är på god väg i detta arbete men att vi fortsatt måste jobba för att den "röda tråden" ska bli tydlig för alla medarbetare. Detta arbete kommer att fortsätta under 2017. Vårt värdegrundsarbete upplever vi behöver konkretiseras. Vi har under året haft pedagogiska diskussioner men ser att vi nu behöver ta det ett steg vidare genom att utforma en tydlig värdegrund utifrån våra pedagogiska diskussioner.

De informationskanaler som vi har, upplever vi är bra sätt att kommunicera på, både inom personalen men även ut till våra vårdnadshavare. Vi kommer att fortsätta som vi gör men ser att vi behöver bli bättre på att kommunicera ut viss information på ett mer utvecklande sätt. Det handlar främst om hur personalen skriver sina nulägesrapporter (veckobrev). Dessa behöver få en mer likvärdig kvalitet för likvärdigheten. Vi har likvärdiga mallar för alla avdelningar men hur man uttrycker sig rent pedagogiskt behöver utvecklas på vissa avdelningar. Ledningsgruppen anser inte att breven behöver se exakt likadana ut, men de ska finnas tydlig, pedagogisk information om den pågående verksamheten där barnens lek, utveckling och lärande förtydligas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

**4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande**

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten 	52 %				70 %	82%	2016
<p><b>Analys</b></p> <p>Vår analys är att vårdnadshavarna inte får tillräcklig information om vår verksamhet. Genom att vara tydligare tror vi att vårdnadshavarna upplever större möjlighet till delaktighet och inflytande. Vi stärker våra informationskanaler, genom tydligare information om verksamheten. Frågan lyfter vi i förskolerådet för att få syn på vad delaktighet och inflytande innebär för våra vårdnadshavare.</p>							

Nämndmål:

### **Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare**

— Ingen

#### **Beskrivning**

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Föräldrars/ vårdnadshavarnas kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning.

#### **Förväntat resultat**

Resultatet för föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande mäts i förskoleundersökningen med frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten".

Enhetsmål:

Enheten samverkar med vårdnadshavarna kring delaktighet och inflytande.

● Uppfylls helt

#### **Förväntat resultat**

Vårdnadshavarna känner sig delaktiga i den dagliga verksamheten.

#### **Analys**



Enlig brukarundersökningen är resultatet för hur vårdnadshavarna upplever sina möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten väldigt olika. Förskolorna skiljer sig åt med en nöjdhetsgrad på 44-100%. Den förskola med den lägsta nöjdhetsgraden hade vid tillfället för undersökningen en avdelning där verksamheten var inne i en turbulent period. Vi tror att detta kan ha påverkat resultatet i stort. Vi har självklart ändå fått ifrågasätta resultatet och se över våra rutiner kring delaktighet och inflytande. Genom att tillsammans med barnen jobba med delaktighet och inflytande tror vi att det även sprider sig till vårdnadshavarna genom att de upplever sitt eget barns möjlighet till delaktighet och inflytande.

Vi vill att tillfällena för delaktighet och inflytande ska finnas rent praktiskt men det ska även finnas en känsla av inflytande och delaktighet, vilket vi tror vårdnadshavarna känner om personalen har en tydlig och informativ kommunikation. Rent praktiskt har vi bjudit vi in till inflytande och delaktighet främst genom den dagliga kommunikationen med vårdnadshavarna men även vid föräldramöten, förskoleråd, utvecklingssamtal och vid firande av våra traditioner. Vår analys är att detta inte fungerat fullt ut, enligt brukarundersökningen. Ett sätt att reda ut detta skulle kunna vara att fråga vårdnadshavarna vad delaktighet och inflytande innebär för dem.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### **4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning**

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	69 %				50 %	Tas fram av nämnden	VB 2016

Nämndmål:

## Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

— Ingen

### Beskrivning

Upphandlingar sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i enlighet med stadens upphandlingspolicy och riktlinjer.

### Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Enhetsmål:

Enheten gör sina inköp från upphandlade företag för en hållbar utveckling.

 Uppfylls helt

### Förväntat resultat

Använda oss av stadens ingångna avtal vid inköp då de med fördel innehåller krav på hållbar utveckling.

### Analys

Avtalsbasen handleder oss innan inköp. Vi handlar med få undantag endast från upphandlade företag. Vi tänker alltid att i första hand använda oss av företag som är upphandlade.

Enligt ovan gör vi främst våra inköp i stadens gemensamma inköpssystem vilket underlättar för oss genom att vi vet att det vi beställer kommer från upphandlade företag och att vi genom detta arbetar för en hållbar utveckling.

## Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

### Särskilda satsningar

**Utomhusmiljön** - Arkitekter har titta på förskolan Fjällklockans gård för att kunna utveckla den till en väl fungerande utemiljö för barn och personal. Detta är ett pågående arbete som fortgår in i 2017.

**Fortbildning**- Flertlet av personalen har gått/går utbildning. Det handlar om förskollärautbildning, barnskötarutbildning, arbetslagledarutbildning, Takk, VFU och facklig

utbildningar.

**Skolplattformen** - Ny upphandling pågår. Vi har påbörjat förberedelser inför införandet genom att kollegialt läst "Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan: Pedagogisk dokumentation" och haft pedagogiska diskussioner kring innehållet.

**En budget i balans** - Vi har lagt fokus på att kontinuerligt besöka controller för att skaffa bättre kunskaper för att påverka vår budget mot en budget i balans.

## Uppföljning av driftbudget

### Uppföljning av driftbudget

Enhetens nettobudget uppgick för året till 34 226 tkr.

Resultatet för året var ett underskott om 193 tkr, en avvikelse om 0,6 %. (193/34226)

Från tidigare år har enheten en resultatfond om 1 244 tkr.

Med hänsyn tagen till årets resultat har enheten 1051 tkr i fond till ingången av 2017.

## Budget - Utvärdering av åtgärdsplan

### Jobba med budgeten varje månad – månadsprognos

Vi bokar månadsvis in möte med Natalia (controller) vilket gör att vi lär oss budgetmallen allt mer. Vi behöver bli bättre på att jobba enskilt med månadsprognosen.

**Barngrupperna** – Fulla grupper med fast personal. Fram till nu har inte anställningar och påfyllnad av barngrupperna varit i fas. Då vi nu har fullt bemannat kommer vi att fylla på i grupperna.

Vi har mycket rörelse i barngrupperna men jobbar aktivt för att hålla alla platser fyllda. Vi fyller fortfarande på vilket vi bedömer kommer gynna vår budget. Vi har pågående rekryteringar av fast personal.

**Inköp av lekmaterial/förbrukningsmaterial**– Stora inköp har gjorts då vi är i nystart – inköpen kommer att minska då vi nu har ett grundmaterial till båda förskolorna.

Vi ska tillsammans med våra inköpsansvariga se över inköpen av förbrukningsmaterial om det finns billigare alternativ som kan minska våra kostnader.

Inköpen av nytt lek- och förbrukningsmaterial minskar.

**Vikarier** – Vi har haft stora vikariekostnader - minska antalet vikarier genom mer noggrann planering, organisering och friskvårdsarbete. Undvika ”pool” vikarier och i första hand använda oss av våra tim-vikarier vid behov.

Vi behöver ytterligare se över våra vikariekostnader och göra personalen mer delaktiga i planeringen i hur och när vi ska använda oss av vikarier. Personalen kommer att bli informerade och påminnas om den höga kostnad vikarier utgör.

**Sjukfrånvaro** – Vi har haft stor sjukfrånvaro – Vi kommer att arbeta med friskvård i förebyggande syfte. Visa på hur viktigt ledningsgruppen tycker det är med friskvård. Tillsätta

hälsoombud, 1 per förskola som motiverar och aktiverar personalgruppen genom friskvårdsaktiviteter och utmaningar.

Sjukfrånvaron har minskat under året och vi beräknar att den kommer att minska ytterligare då personal med tidigare hög sjukfrånvaro har/kommer att sluta/tjänstledighet. Vi har nått vårt årsmål men strävar för att sänka sjukfrånvaron ytterligare.

**Fortbildning** – ingen mer fortbildning än de föreläsningar som anordnas av förvaltningen. Vi kommer inte att belasta budgeten med utbildning.

## Investeringar

Enhet i nystart. Investering för nystartade förskolor.

## Medel för lokaländamål

## Övrigt

## Synpunkter och klagomål

Naturgruppens pedagogiska verksamhet och ledningens stöd för personalen har ifrågasatts av vårdnadshavarna.

Ledningsgruppen tillsammans med personalen på avdelningen har vidtagit vissa direkta åtgärder för att möta vårdnadshavarnas synpunkter och klagomål. Vi kommer gå vidare med att skriva en åtgärdsplan för att långsiktigt skapa en väl fungerande verksamhet.

Vi håller på att utarbeta en rutin för hur vi hanterar synpunkter och klagomål. De synpunkter och klagomål som inkommit bemöter vi alltid med samtal. Vi behöver bli bättre på att dokumentera detta.

## Övrigt